

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Alverata, hedendaagse Europese letters met wortels in de middeleeuwen
Unger, G.A.

Citation

Unger, G. A. (2013, September 5). *Alverata, hedendaagse Europese letters met wortels in de middeleeuwen*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/21700>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/21700>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/21700> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Unger, Gerard Anthony

Title: Alverata : hedendaagse Europese letters met wortels in de middeleeuwen

Issue Date: 2013-09-05

11 Het eenentwintigste-eeuwse concept

Het hedendaagse concept is, anders dan het romaanse, een keuze uit zeer veel mogelijkheden en telt vijf onderdelen: (1) een praktisch bestanddeel, de lezers en typografische toepassingen betreffend, (2) de culturele component, (3) het programma voor de letterfamilie, met (4) de kosmopolitische kant hiervan, de combinatie met andere schriften, en (5) de afstemming op vergelijkend onderzoek met subtiel verschillende versies van het letterontwerp.

1. Het nieuwe letterontwerp is in principe gericht op een breed lezerspubliek en op moeiteeloos lezen. Dit uitgangspunt, waarbij de lezers en hun leesgewoonten voorop staan, is humanistisch en sluit aan op het moderne classicisme. In dit ontwerp is experiment niet uitsluitend ondergeschikt aan het gebruiksgemak, maar krijgen de lezers in een van de versies ongewone lettervormen voor ogen, gebaseerd op de romaanse omgang met lettervormen in inscripties. Het ontwerp is een alleskunner, geschikt voor zoveel mogelijk toepassingen, voor lange en korte teksten, voor kleine en hele grote corpsen, voor verschillende wijzen van weergeven zoals op schermen en papier en met simpele en verfijnde technieken. Hierbij komt het typografisch pragmatisme van pas.

2. Het is een eigentijds en zelfstandig ontwerp, geïnspireerd door de romaanse voorbeelden, maar geen getrouwe navolging ervan. Het nieuwe letterontwerp heeft veel kenmerken van de romaanse kapitalen in inscripties en enkele eigenschappen ervan, en het is een *Incise*. Het is gebaseerd op het vroeg-eenentwintigste-eeuws model, maar met ingrepen om gelijkvormigheid en eentonigheid te voorkomen, en het heeft een grote x-hoogte (de hoogte van de kleine letters zonder stokken en staarten). De letters zijn robuust met veel verfijning in hun details. Het ontwerp toont de persoonlijke voorkeuren van de ontwerper met gespannen bogen en krachtige binnenvormen, waardoor de lettervormen in de grote maten aantrekkelijk ogen en in de kleine corpsen levendig en open zijn. Deze benadering van de bogen en de binnen- en tussenvormen is een weerklink van de pure vormen van de modernisten.

3. Het is een grote letterfamilie, deels ongebruikelijk van opzet; naast de bekende lettersoorten als licht, normaal, vet of extra vet, romein en cursief, is er een *Informal* en heeft de *regular* een versie naast zich die *Irregular* heet. Deze versie bevat onconventionele en bijzondere lettervormen, die alle kenmerken hebben van het hoofdontwerp, daarin geïntegreerd zijn en in tekst verstrooid worden. Dit is een weerklink van het middeleeuwse concept.

4. Het deel van het letterontwerp dat het Latijnse schrift weergeeft is gecombineerd met andere schriften, te beginnen met het Griekse en het cyrillische. Later kan het ontwerp gecombineerd worden met het Arabische schrift, het Koreaanse, diverse Indiase schriften of andere. De basis van het ontwerp is een Europees tekenbestand, gezien het Europese karakter van de romaanse kapitalen, met alle tekens die nodig zijn voor het weergeven van alle Europese talen en streektaalen (*minority languages*).

5. Vergelijkend leesbaarheidsonderzoek zal mogelijk zijn op basis van versies van het ontwerp met subtiele maar wezenlijke verschillen. Zulke verschillen kunnen zijn: het aanpassen van de kleine driehoekige schreven door een bijna schreefloos type te maken en hiertegenover een type met uitgesproken schreven. Het verschil tussen dik en dun is te variëren van bijna monolineaire letters tot tekens met een hoog contrast, en naast de conventionele uitvoering, de *regular*, komen er versies die reiken van iets minder conventioneel tot uitgesproken onconventioneel.

S